

**Sangpoet-
suksess(er)**

Prestestanda Vel Vel 20.1

Fullt hus, glade og fornøyde
artister og publikum.

Neste store: **Dissing, Kleive
Reiersrud**, en garantert stor
opplevelse i kirka 14 mai.
Bra! Kulturtiltak hele året!

Februar 2016 nr 59

Skåtøy Flaskepost

Redaktør: Linda Høyvarde

**epost: linda-hoy@hotmail.com
mobil: 99234828**

Skirenn på Havet!

Den flotte vinterdagen søndag 24. januar møttes en haug med folk til skirenn og bål på Havet.

Det var bra oppmøte, god stemning og imponerende innsats fra små og store!

To klasser stilte i søndagens renn;

i barneklassen deltok åtte barn i alderen fra 3 til 9 år. Traseen gikk den store runden på Havet med stasjon med boksekasting ved Grønne Havet.

I klassen for store barn og voksne stilte fire lag med tre deltakere på hvert lag. Dette rennet var fristil og gikk en runde i skogen i tillegg til runden på Havet, med skyting.

Noen var mer treffsikre enn andre, så det ble godt med strafferunder før alle til slutt gikk i mål.

På startstreken

Og rennet ble selvsagt avsluttet med premier til alle deltakere uavhengig av plassering!

Takk til Terje for impulsivt initiativ og arrangement, og for utrolig gode og nypreppa løyper. Det var ihvertfall max utnyttelse av snø og kulde før mildværet setter inn...!

Vh Maria

HVORFOR VÆRE MEDLEM AV SKÅTØY VEL?

Neidar: De tullingane driver ikke på med annet enn bøyer og annet surr.

Jadar: Det er vel ikke helt sant.

Neidar: Nei, ikke helt. De har sørget for at veien er et hælvetete også.

Jadar: Men det er jo for at de har jobba med å forbedre veien. Alle vet jo at det er en del rot mens ting pågår.

Neidar: Åsså det fergegreiene, da. Ikke engang å lage et hælvetetes spetakkel greier de Vel-folka. Pyser!

Jadar: Men en Velforening er vel best tjent med å representere oss på en ordentlig måte.

Neidar: Nei, alt var bedre før når vi utgjorde vår egen øy uten de snobbete folka fra sentrum.

Jadar: Men hva har du gjort da? Jeg tipper ingenting.

Neidar: Jeg gjorde en del før, men så ble den fjotten NN leder og sørget for at min sak tapte på et årsmøte.

Jadar: Javel, men hvor lenge siden er det?

Neidar: Er ikke sikker la meg tenke året før jeg gifta meg.

Jadar: Feiret ikke dere sølvbryllup forleden?

Denne tenkte samtalen er nok noe oppkonstruert, men vi i styret er egentlig forundret og litt skuffet over at ikke alle på Skåtøy er medlemmer av Vellet.

Det er jo et organ som jobber med saker for alles beste! Kanskje ikke alle er enige i «alles beste», men sånn er det i alle foreninger og organisasjoner. Det er vel ingen av oss som er enige i alt f.eks. det partiet vi stemmer på gjør?

For å få fram din mening, så er første betingelsen å hevde din røst. Hvis du ikke har sterke meninger om ditt og datt, så kan du allikevel støtte andre som står på for øyas beste selv om du av og til er uenig. Jo mer samlet øyas befolkning er, jo mer tyngde får Vellet når det tas opp viktige saker med f.eks. kommunen.

Derfor ber vi deg vurdere om ikke det er verdt å betale kr. 200 for å støtte vår felles Velforening.

Styret

Ryggsekkane var igjen på farta og tradisjonen tro med tur på Skåtøy i årets siste vintermåned.

Sola prøvde å bryte igjennom og derfor gikk turen ut Åsvika i sydvendt terreng med pause i Kolbånn ved Dønвика.

Hansemann

Det skjer på Skåtøy

Tiden er moden

Etter 15 gode og spennende år med fine samtaler, musikalske og kunstneriske opplevelser, gleder, sorger og minner for livet stenger jeg Kaféen.

Jeg takker alle dere som har vært trofaste gjester, ansatte, festivalarbeidere, samarbeidspartnere, kunstnere og artister. Går alt som jeg håper, skal det ikke være stengte dører lenge. Jeg tror at de rette menneskene vil drive stedet videre. Del denne nyheten med alle du tror kan være interessert!

For ytterligere opplysninger om leie, ta kontakt med Finans & Regnskap AS, Skien. Kontaktperson Nils Olav Langeland, mobil 95142355 eller nils.olav@finregn.no. Helst på mail som merkes Skåtøy kafé.

Heidi Felle

Åpent Info-møte på Lokalet 29.2 kl 1800

Representanter fra Telemark Fylkeskommune, Drangedal Bilruter og Kragerø Fjordbåtselskap orienterer om ferje, hurtigbåt og busstilbud.

Styret

Huskestua

Huskestua ønsker alle velkommen for å møtes til nye spennende treff på lokalet i 2016.

1. og 15. februar, - 1. og 14. mars, - 4. og 18. april

Grete Olsen

Finn på nett; Flaskeposter?

Skole ?

Skåtøy Kirke Søn 13. mars. kl. 1130.

Gudstjeneste v/ Bente Heibø Modalsli og organist
Katrine Kristiansen..

Velkommen i kirken

Lokalet - Vårt eget hus Vinterens krokvelder

Tradisjonen tro arrangeres det middager med barrettigheter. For middager kreves påmelding, ellers er det åpent for alle.

Avlyst--05 mars kl 17 Thaibuffet v/ Jan Cranner. **--Avlyst.**

12 mars kl 1915 Chilli Con Carne

NB! Etter årsmøtet i Sangpoetene som starter kl 1800

Påmelding til middag onsdagen før til **Gerd Slåen 99261667**

Husstyret

Skåtøy - sangpoetenes møtested

Årsmøteinnkalling

Årsmøte 2015 for «Skåtøy - sang-poetenes møtested»
Lørdag 12.3.2016 kl. 18.00 på Lokalet

Agenda

1. Valg av dirigent og protokollfører
2. Årsberetning
3. Revidert regnskap
4. Valg
5. Fastsetting av medlemskontingent
6. Årsmøtesaker

Saker til årsmøte sendes til sangpoetene@gmail.com eller leveres til styret innen 5.3.2015.

Velkommen: Hilsen styret

Ottar Monsen, Tormod Hammerø og Jens Harald Jensen

NB! På årsmøte er det bare adgang for medlemmer som har betalt kontingenten.

Etter årsmøte, kl. 19.15, er det åpent for alle.

- Lokalet serverer middag og drikke – påmelding tlf. 99261667.
- Sangpoetene står for underholdning – viser og poesi.

SOM DEN GYLDNE SOL

Iver Kleive | Povl Dissing | Knut Reiersrud

Konsert i Skåtøy kirke Lørdag 14. mai 2016 kl. 18.00

Konsert- og transportbilletter legges ut for salg hos Billettservice, Narvesen og 7-Eleven i løpet av kort tid

Billettpris kr. 325,- + avgift – Transport tur/retur kr. 160,-

ticketmaster
billettservice

«Skåtøy – sangpoetenes møtested» er arrangør - www.sangpoetene.no

Skåtøys tidlige bosetning

(Fortsatt fra forrige nr.)

1700: På **kartutsnittet ca. år 1700** vises det 2 gårder + plassen "Stavseng".

Dette er ikke helt i tråd med Bygdeboka som hevder at det var 3 navngitte leilendinger på Skåtøy i 1665.

Her er trolig Bygdeboka feil, brødrene Olson har trolig "arvet" /fikk overtatt gården Skåtøy før 1647 og drev gården sammen. I manntallet fra 1666 fremgår det også at eldste bror Svennum var barnløs, mens yngste Brynnild da har kone og barn. Mellom 1647-1666 kom det til en ny leilending til øya, Niels Lauritson og gården Skåtøy ble delt i to.

Fra Tollvesnets opplisting av skuter i distriktet finner vi også navngitt en Ole Nilsen fra Stavseng som har en liten

skute (uten registrert navn) på 6 Lester (tilsvarer ca. 12 tonn lastekapasitet).

1710: På et **kartutsnitt fra 1710** dukker det opp en gård på Bråtøy for første gang i gamle dokumenter.

I 1710 var det da 4 bosteder på øya som i dag omtales Skåtøy. På dette kartet var det også vist en plass på Jesper, dette var trolig skysstasjonen med vertshus som lå der på den tiden.

1762: Nok en runde med beskatning, den såkalte ekstraskatten. Da skulle det skattes pr hode for absolutt alle over 12 år som bodde på gårdene.

Altså de 5 leilendingene. 4 på Skåtøy og 1 på Bråtøy med tjenestefolk og folk på underliggende plasser. Dette er første gang det dukker opp et komplett manntall med navngitte personer (over 12 år) som er sortert på bosted. Da er det altså 4 gårder og 6 plasser under disse, på Skåtøy med tilsammen 31 beboere over 12 år.

På Bråtøy var det en gård med 4 beboere over 12 år?

1774: I en 10 års periode gjorde Skriver og Tolder K. W. Thue sine egne observasjoner og samlet inn informasjon om Kragerødistriktet som ble fremmet for, og solgt som en bok til kongen i København. Bokens tittel er "Forsøg til Beskrivelse over Kragerøe Kiøbsted og Langesunds-Fiorden, eller Scheens Kiøbsted med dens Ladesteder samtlig beliggende i Bradsberg Amt og Aggerhuus Stift i Norge", Boka ble utgitt i København i 1789.

Dette er den første skriftlige kilde som er lett tilgjengelig som beskriver litt om lokalt dagligliv i skjærgården. Her bekreftes tallene på 10 boplasser på Skåtøy fra 1762 og for første gang beskrives det også et lite hus på Korset på Bråtøy.

1801: Folketelling bekrefter at det er 4 leilendinger og 6 plasser på Skåtøy med 61 beboere; 2 leilendinger og 1 plass på Bråtøy med 12 beboere; 1 Leilending på Burøy med 4 beboere.

1812: Nok en skatt, Sølvskatten ble pålagt som innskudd fra norske gårdsbruk i forbindelse etableringen av Norges Bank. På Skåtøy er det da 5 leilendingsgårder og det er kun 1 på Bråtøy, de andre brukene listet i 1801 på Bråtøy og Burøy var da trolig så små at de slapp unna sølvskatten.

1838: Matrikkelen (eiendoms-registeret) viser da 23 selvstendige eiendommer på Skåtøy, 1 på Bråtøy og 3 på Burøy.

245a Skodø Ellef Torbjørnsen
245b Saltbutangen Ole Torbjørnsen
246a Skodø Torbjørn Ellefsen junior
246b Skodø Niels Larsen
246c Skodø Torbjørn Thorsen
246d Stokkebergdalene Knud Olsen
246e Et Skougstykke Ole og Torbjørn Larsen
247a Døneviktangen Ole Gunsteensen
247b Skodø Niels Chr. Langetangen
247c Skodø Daniel Gunsteensen
247d Hestetangen Jens Ellefsen
247e Espeviken Johannes Johnsen
247f Brotene Morten Gunsteensen
247g Brotene Lars Gunsteensen
248a Skodø Anders og Lars Stiansen
248b Kirkesund Ole og Torbjørn Larssen
249 Pladsen Steenkleven S. Amundsen
250 Venneviken !! Dreier, Provstinde
251 Stafsengen !! Dreier, Provstinde
252 Buviken Niels Jørgensen
253 Holmen Saltnæven Ole Larsen
254a Skodørven Henrik Bjørn junior
254b Kobbmedbroten Jacob C Barth

256a Burø (Buderø) K Jørgensens Enke
257 Brotø Niels Jørgensen
258 Jesper !! Hvistendal, Madame
261 Nøisomheden Niels Hagen

Da har altså oppdelingen av de opprinnelige leilendingsgårdene i flere eiendommer startet. Eiendommene får nå et løpenummer ut i fra de opprinnelige 4-5 leilendingskontraktene. Imidlertid beholdes gårdsnavnet Skåtøy slik at ikke mindre enn 7 av eiendommene i 1838 heter Skåtøy.

1865: Folketellingen dette året viser at nå bor det 77 familier med totalt 385 navngitte personer på det vi i dag oppfatter som øya Skåtøy. I denne folketellingen er gårds-navn, -drift, og skattetakst, og løpenummer fra 1838 og utover registrert.

1886: Matrikkelen viset at det nå er registret 96 eiendommer på Skåtøy. Oppdelingen av de opprinnelige 4-5 leilendingseiendommene har nå virkelig skutt fart. Løpenummersystemet for eiendommer fra 1838 har nå brutt sammen og det innføres den moderne gårds og bruksnummereringen slik vi kjenner den i dag.

Rot i løpenumrene og mange eiendommer med samme gårdsnavn i matrikkel og folketelling gjør det bort i mot umulig å spore eiendommene i 1886 tilbake til de opprinnelige leilendingseiendommene og grensene for disse forblir derfor usikre.

Det er imidlertid liten grunn til å tro at opplysninger om folk og bopasser i disse listene over ikke er riktige. Fra 1647 og utover er det som oftest mindre enn ca 30 år mellom hver slik liste.

Fakta fra listene gjør det da mulig å få en historisk oversikt over Skåtøys befolkningsutvikling, og anslå når bostedene ble etablert og beboere på de tidspunktene listene ble laget.

Med fakta fra listene, og fakta fra gamle kart, og fakta om Skåtøys topografiske utvikling er det trolig mulig å beskrive Skåtøys historie uten å gå i dybden på slekter og skjøter ved eiendomssalg, overdragelser o.l.

Før 1700 var skjærgården tynt befolket og listene i offentlige dokumenter viser kun det som var offentlig registrert.

Det kan være noen mindre uregistrerte boplasser her og der som ble brukt av folk som ønsket å holde seg vekk fra myndighetene eller som kanskje kun ble brukt i kortere perioder.

Slike «mystiske» folk og boplasser blir det fremdeles snakket om på folkemunne, men disse forblir nok kun mystiske historier og dette hadde neppe noe stort omfang.

Været som var i fjor

Varmen i desember ga seg rett utpå nyåret og det ble 2,5 uker med sprengkulde.

På Jomfruland målestasjon var middeltemperaturen i januar hele 5,7 grader kaldere enn i fjor. Selv med masse deilig varmt vann i Skagerrak fra desember, klappet isen til i det stille været, og koggen gikk i opplag på grunn av is midt i januar.

Gudskjelov kom sønnavær med kuling og varmegrader i slutten av januar og isen på utsiden av Skåtøy forsvant like fort som den kom. Takket være kuling og varmt vann i Skagerrak, kom koggen i bruk igjen etter 2 ukers opphold.

Temperaturen 5 mil av land ut for Jomfruland er nå litt over +2 grader og i Flødevigen måles det snaue 3 grader på 1 m dyp. I Østersjøen er det nesten ikke is og det er store områder med 3-4 grader varmt vann. På bakgrunn av dette tror jeg ikke det blir noen isvinter i år. Riktignok er det slik at det er mye kaldt smeltevann fra isen i buktene på innsiden av Skåtøy som fryser fort til i det fine og vindstille vinterværet med kalde februar netter.

Hadde min bestefar levd ville nok han

ha dempet min optimisme med å si at det er mars som er den verste vintermåned, og fortelle om den gang han lå innefrosset med jakta i 3 uker i Arendal i mars i 1930 åra, da det blåste nordost kuling med 18-20 kuldegrader 3 uker i strekk og sengeklærne frøs fast i skutesida om natta. Det nytta ikke for meg å snakke om milde vintre med bestefar, og ikke var det noe tilgang til yr.no statistikker hvor jeg kunne sjekke om han snakka sant heller, men det er uansett fælt å tenke på at slikt kanskje kan skje allerede i neste måned.

Størmstans pga vintervær

Strømmen var borte på Skåtøy nesten et døgn. Feilen var en brent høyspentbryter i trafokiosken i Dønvika, feilen tok noen dager å reparere, slik at vi kunne risikere å være uten strøm noen dager. Ikke noen stor krise, vi som bor i utkantene er selvhjulpne og vant til litt av hvert, men kjedelig for frysebokser og manglende trykkvann fra brønnpumpa. Kragerø energi ga god service og satte opp et gammelt dieselaggregat slik at vi etterhvert fikk strøm til feilen ble reparert. «Only for indoor use» sto det på den brente bryteren og det passer ikke i vannkanten i Dønvika.

Når væromslaget fra kaldt til mildt kom i slutten av januar, det ble det trolig dannet rim og fukt og bryteren brant og kortsluttet det meste av høyspentnettet på Skåtøy. Dette hadde skjedd en gang før og den nye bryteren er av en annen type forhåpentlig for «outdoor use».

Episoden minnet meg om da jeg var guttunge, da var strøbruddene hyppige og langvarige, men det gjorde ingen ting, vi hadde vedkomfyr på kjøkkenet og parafinlamper og stearinlys klar. En vinter var strømmen borte hele 6 uker. Ellers var vi selvhjulpne som elektrikere også. Den hyppigst feilkilden var at snølast på uisolerte ledninger gjorde at disse strakk seg og kom nær hverandre slik at det ble kortslutning. Så ved tung fuktig snø gjorde vi preventive tiltak på egenhånd. På bua lå det lange tørre dorgestenger av bambus, og med tørre sokker og gummistøvler på beina tok faren min dorgestanga og delja løs på uisolerte ledninger så den tunge snøen falt av, og på den måten sparte vi oss for langvarige strømutfall.

Så vi et slikt blått lys på ledningstrekket over Dønvikbukta i snøvær var det bare å finne fram dorgestengene.

En kan jo spørre seg om alt var bedre før? I år ble vi reddet av et brummende, stinkende og rykende dieselaggregat. Jeg gleder meg til neste strømregning, da jeg regner med at den nylig installerte intelligente strømmåleren fra Kragerø Enerigi fanger opp at 6 dagers strømleveranse i januar ikke er av den grønne fine typen strøm jeg har avtalt i kontrakten, men kom fra et tvilsomt stinkende dieseldyr.

Jeg er usikker på om det koster mer eller mindre. Uansett, jeg tør ikke klage da jeg regner med at en klage fort ville avstedkomme minst et halvt årsverks arbeide for miljødirektorat og EØS byråkrater for klagebehandling.

Tor Dørvik

Månedens båt

Jeg har gått tom for historier, i allefall foreløpig. Selv om tar koggan til byen i dag er det ikke sikkert jeg går på båt. Derfor er jeg avhengig av at leserne bidrar.

Tor Dørvik

BUK Flaskeinnsamling

BUK gjennomfører også i år innsamling av panteflasker til inntekt for barne- og ungdomsarbeid på øya.

Denne perioden har BUK arrangert skogstur med skattejakt og grilling, 17. mai-leker og kafe, kino på lokalet, juletefest, juletrebrenning, skirenn, karneval og juniortrim hver uke.

Vi håper folk har lyst å bidra i dette arbeidet ved å gi BUK panteflasker!

Innsamlingen blir etter påske (dato annonseres i neste flaskepost).

På forhånd takk!

BUK Vh Maria

(redaksjonell kommentar)

Som kanskje noen husker reiste Maria og venninna Nina en sommer for noen år siden i skjærgården med pantebåten. Der mottoet var **"pant alt alltid"**.

Nå har hun tatt rev i seila og oppfordrer **"ikke pant"** spar på tomgodset og la BUK få det.

En god blanding av kong Vinter og Terje Sødal gjorde sitt til at barn i alle aldre hadde det moro i noen uker. Så overtok kakelinna.....

Hansemann

Tor D

Prosjektet med Dønvigs bøye går mot gjennomføring.

Sponsoravtaler på kr. 10.000 eller mer søkes. **Sponsorlista så langt:**

Arkitekthuset as
David Løffler - 92099747

Iseksport as
Tom Erik Hole

Byggmester
Tore Abrahamsen - 91850561
Galeasen Skåtøy as
Tor V Dønvik - 90678830

Stiftelsen
Skåtøy Vise og Poesifestival
Kragerø og Skåtøy Historielag

Skåtøy - Sangpoetenes møtested
Dønnevik gård
Ingvild Gierløff Løe

Store og små donasjoner mottas med takk. Bygg for utstilling av bøyen skal settes opp og materiell som presenterer Dønvigs livshistorie skal lages.

Sponsoravtaler (kr 10000 eller mer) søkes blant privatpersoner, firma og

andre virksomheter, som da varig hedres med et messingskilt i bygget hvis de ønsker det. Alle små eller store bidrag er velkommen.

Bankkto: 2655.02.47037

For informasjon, kontakt:

Tor Dønvik; tor.donvik@gmail.com

mobil 90678830 eller

Arnfinn Jensen; arnfj@frisurf.no

mobil 90584852

Glimt fra kaptein Dønvigs liv:

Dønvig drar hjem til Skåtøy.

I forliset mistet kapteinen, skute, halve mannskapet, kone og barn. Hans følelser og hva han gjorde og erfarte og når han kom hjem er ikke dokumentert.

Det Foss har skrevet sin bok er basert på reseach fra ca 1970 hvor det ble sagt at "han gav opp sjøen". Utsagnet var trolig basert på manns minne blant folk som husket et par generasjoner tilbake i tid etter Dønvigs død.

Siden fakta mangler tenker jeg på hans situasjon. Han var født og oppvokst i det paradiset det er i Dønвика. Han og konas drøm var at lille Carl skulle vokse opp der, kapteinen skulle overta gården Dønvig. Lille Carl ville ha sine beste-foreldre der, og besteforeldrene på

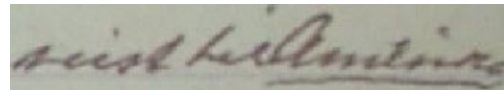
morssiden på nabogården Stoppedalen.

Når kapteinen i sin sorg var hjemme, så han sin barndoms kjente og kjære, hus, brygger knauser, steiner og strender der han lekte i oppveksten.

Han så beste- og svigerforeldre som mistet sin datter og barnebarn på skipet der han var kaptein. Dette må ha vært en ufattelig belastning for kapteinen.

Jeg ser bare to mulige utfall; Enten bli værende hjemme på Dønvig, og ved å dyrke sorgen og savnet, risikere å miste sin mentale helse; Eller forsøke å skape avstand til tragedien for å komme videre i livet.

Ved å gave i Kragerø Sjømandsforening sine gamle arkiver finner jeg på listen over bidragsyterne i 1892 til trengende sjøfolk, kapteinens navn med en tilleggsopplysning; "reist til Amerika"

Det var nå han tok navnet Dønvig, og med barndomsminner og drømmer om familiens gode liv på Dønvig som ballast, forlater han hjemsted og hjemland for å skape avstand til sin ufattelige sorg og tragedie.